

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iacobi Bidermani E Soc. Iesv Ignativs Sive De Vita Et
Gloria S. Ignatii Loiolæ Soc. Iesv Conditoris Libri Tres**

Bidermann, Jakob

Antuerpiae, 1635

Liber Tertivs.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10788217-5

S. IGNATII MIRACVLA.

LIBER TERTIVS.

IGNATIVS *dæmones malos*
exagitat. CAP. I.

XIMIIS IGNATIVS
quà in vitâ, quà pòst
mortem, miraculis in-
claruit. Ea instru-
mento iam publico
testibusque firmata, sic à me con-
scribentur, vt ijs ferè, quæ relata
iam suprâ fuere, omissis, illa et-
iam, quæ inter ostenta, & vatici-
nationes, aut alia hoc genus admi-
randa ducuntur, nihilo hîc magis
repetantur.

I. Principio magnum eius im-
perium in Genios rebelles prauos-
que valuit; qui de odio in IGNA-
TIVM non obscure confessi, ma-
gnis sæpè tempestatibus nequid-

K 3

quana

quam detonuere. Nam ei Man-
resæ, quod suprâ retulimus, in ve-
nustiori schemate certatim illude-
re parabant: quos tamen agnitos
prior ipse dexteriorque eludebat.
Pòst in itinere, ac tum Parisijs,
tum Romæ, mutatis ludibrijs de-
formes oppidò, & spectri fœdissi-
mi imagines induerunt, vt terre-
rent; quibus tamen ille adeò non
terrebat, vt scipione contemptim
eos peteret, veluti canes exarma-
tos, aut sordidas feles abacturus.
Compluti deinde, inter pauperum
centones assidentem, suis quoque
terroribus frustrâ adorti, semper
succubere.

2. Anno M. D. XLI. audiit Ro-
mæ Petrus Ribadeneira cacodæ-
monem ad nomen IGNATII im-
potentiùs solito furentem: nam
vexabat is crudeliter Matthæum
quemdam adolescentem, vetuerat-
que, ne quis IGNATIVM sibi no-
minaret, illum se principem in ho-
stium numero ducere. At eum
IGNATIVS iuuenem allocutus, se-
cum

cum in intimas ædes abduxit; inclusumque, mox libertati confirmavit: quem deinde vegetum ac valentem vidit Petrus in familiam Camaldulensium adscriptum. Adduxerant alij feminam, eodem hoc Stygis inquilino quadriennium habitatam: obtestati, vellet, iuberet monstrum excedere. Negavit IGNATIVS sacris se inauguratum: preces tamen, quod vnum posset, haud ægrè fufurum. Fudit, & feminam à se liberam sospitemque amisit.

3. Anno M. D. LIV. sub Laurentani Collegij initia, Oliuerius Manareus loci Rector, vir religione fama que clarus, magnos ibi memorat tumultus interdium noctuque ab eiusmodi hostibus excitos esse; quibus idemtidem obturbare, & familiam omnem ingenti strepitu confundere, mox formis alijs alijsque se vestire consuerint; ac modò Aethiopum atrore formidabiles occurrere, modò canum feliumque habitus assimilare, tum belluas, vt quæque foedissima erat, obijcere;

quo fiebat, vt nullum inquilinis
 tempus ad quietem relinqueretur.
 Omnibus igitur tentatis quæ Col-
 legio lustrando forent, minus ni-
 hilo profectū est. Sed & sacrificia,
 & piacularis vnda, & diuinorum
 carminum vires, & Lipsana Cæli-
 tum, ac mille talia, frustra fuere.
 Coactis importunitate Oliuerius,
 IGNATIUM rei certiozem per lit-
 teras fecit. Cui ille ita rescripsit, vt
 preces suas eam in rem pollicitus,
 animo erecto, obsidionis solutio-
 nem iuberet expectare. Oliuerius
 receptis litteris, familiam cogit, &
 ijs palàm, in quæ verba IGNA-
 TIUS rescripserit, ostendit. Res
 mira dictu! vt si omnis inferorum
 vis continuò elanguisset, ita, post
 recitatas IGNATII litteras, nullius
 turbæ vestigia reliquere.

4. Hæc IGNATIO viuente et-
 iamnum ac sentiente facta: ab eius
 excessu plura. Nam Drepani mu-
 lierem distinebat insolens hospes.
 Eum, inter euocationes legitimas,
 rogari Ioannes Vega Siciliæ Pro-
 rex

rex iusserat; vbinam IGNATIVS
 noster degeret: qui quidem iam
 tum fortè obierat, re ad exteros
 nondum vulgatâ. Nihil tergiuer-
 fatus hospes, excessisse iam illum
 respondit, eumque hostem quidem
 suum fuisse, ceterum in cælo iam
 sibi locum inter Dominicos &
 Franciscos, Religionum condito-
 res, inuenisse.

5. Anno postea M. D. LXI. vir-
 ginem quamdam adolescentulam
 Senæ habuerunt, eximiè probam,
 & singulari quodam animi can-
 dore insignè; Iacobam Prati dixe-
 re. Ea nobili feminae tum ancilla-
 batur, Antistitis Senensis amitaë;
 atque interim miserè afflictata, af-
 fiduis inferorum spectris & flagris
 subinde concisa, mirisque modis
 crudeliter exercita, prodibat. Ipsos
 annos duodecim valuit intempe-
 ries; nec modus interea, qui malo
 pellendo esset, apparebat. Cœpit
 deniq; puella quamdam IGNATII
 iconem secum, quacumque ince-
 deret, gestare. Enimuerò comper-
 tum

tum est continuò, quanta paruulæ rei vis inesset. Nam manus tartarea redire tum quidem, atque oculis sese eminus ostendere, hostem-que illum suum adhuc clamare, & icona proijcere iubere, aliaque plura furere. Sed in eâ tamen velitatione, nemo erat hostium qui propius accederet, pedemque, ut prius, cum puellâ conferret. Ac ne provocati quidem, ut impetum facerent, quidquam potuerunt. Obiectâ verò monstrataque imagine, ora deformia abdere, hancque oculorum iniuriam queruli deprecari audiebantur. Sed subegit puellam curiositas, experiri, illa immunitas, hostiumque fuga, ab imagine pronasceretur, an aliunde existeret. Ita positâ tantisper icone, se temerè exarmat; confestim quanto id suo malo fecerit, sensura. Nam irruere tota in illam confestim acies, ac plagis atrocibus sæuire, puellamque institerunt usque adeò immaniter cædere, uti à præsentibus potuerit pro mortuâ conclamari. Inde

de
tius
ima
adh
que
stul
ibic
affe
e
nita
&
anr
occ
ran
bic
ner
re,
ijde
nia
Sec
per
ver
stre
que
par
niq
nis

de quâ ope muniretur edocta, cautiùs, ne quâ vniquam destitueret imaginem, obseruauit. At illi vario adhuc fremitu circum parietes atque cistas hac illac oberrare; eâ cistulâ semper vnâ intactâ, in quâ ibidem quædam eius Beati effigies asseruabatur.

6. Nec multò aliud, ludi Anconitani Magister, & malum habuit, & mali sui remediũ inuenit. Nam anno M. D. XCIX. domum eius occulti lemures pestilentem fecerant; ac, velut iussi mediastini, cubiculum verrere, lectulum componere, lucernam morientem reficere, gnauiter primò studuerant: mox ijdem, ceu captâ pœnitudine, omnia rursus euertere ac conspurcare. Sed illatâ S. IGNATII icone, repente exturbati omnes hoc genus vernæ; extra adhuc pro cubiculo strepere, quaterere fores, claudereque valuas, & intempestiuè tympana ferire perseuerabant: dum denique & illic defixâ imagine, omnis ædium iniquies conquieuit, hominiquè

miniſque conſtans exinde otium manſit.

7. Romæ prætereà VIII. Id. Iulias anni M. D. XCVII. quo tempore cacodæmon in ſacrâ vrbs æde legitimis deuotionibus vrgebatur; ingreſſus eodem eſt P. Baptiſta Peruſcus noſter, vt ad aras inibi precaretur. Is pro pectore lipſanothecam appêſam geſtabat, quâ præter ceteras Cælitum reliquias, incluſæ etiam IGNATIANÆ ferebantur. Hic ad primum Patris ingreſſum vociferatur Genius, ſe verò uſtulari ab eâ re, quam Pater ſecum intuliſſet. Et pro imperio iuſſus edicere, fatetur, cineres IGNATII eſſe, eius, qui magnus Numinis ſeruus, Societatem IEſu condidiſſet: additque, Beatum illum inter Superos degere, orbi ignotum adhuc, breuî tamen in Cælites palàm referendum. Iniecit Peruſcus lipſanothecam in collum mulieris: mox eiulare hoſpes malus, & ab ijs ſe cineribus vri profeſſus, ex humano corpore exceſſit.

8. In

8. In maiori Balearicâ femi-
nam, annos non minus vndecim,
malus item dæmon miserè infe-
starat, perpetuumque & ludibrium
illam & supplicium dederat. Iam
eï manus in parietem impactas du-
riter exercere, caputque muris illi-
dere; iam totam in aëra sublimem
ferre: modò ita grauem humi de-
figere, vt validissimi quique digi-
tum vnum à terrâ leuare non pos-
sent: repente cum canibus latra-
bat, aut etiam in porcum grunnie-
bat. Ad hæc impos sui femina sæ-
pè sæpius fœdum in modum spu-
mas toto ore egerebat: spectacu-
lum lacrymis prosequendum: &
quod in his tristissimum erat, de-
erat morbo medicina. Sub extre-
mum denique Augustum anni
M. D. XCVIII. Ioannes Pe, Sa-
cerdos, IGNATII syngrapham
intulit, mulierique, sensibus iam
omnibus destitutæ, imposuit. Quæ
confestim cœpit insolentiùs mo-
ueri, datisque toto corpore miræ
rei indicijs, impotenter insanire.
Sed

Sed mox inter eos gestus migravit
 obfessor, & liberam incolumemque
 feminam omisit. Illa de frequen-
 tiâ hominum paullum seducta,
 gratias Numini pro libertate, per
 IGNATIUM receptâ, persoluit.

9. Puellam in agro Senensi,
 Vlnam, Gratiano Galatio geni-
 tam, anno *xxcix.* eadem spectra
 vehementer perturbauerant. Nam
 crebra illi occursabant, atq; ad fla-
 gitium infame cum percellere non
 possent, atrociter multabant: pla-
 garum vibicibus in contuso cor-
 pore relictis. Petijt illa, reperitque
 in IGNATII imagine tutelam.

10. Sed annus sæcularis *M. dc.*
 tragice rei multò grauißimum spe-
 ctaculum præbuit. Seriem eius alijs
 prolixè perscriptam, ego in com-
 pendio hîc, quàm verissimè po-
 test, commemorabo. Mutinæ quat-
 tuor degebant sorores, nobili loco,
 & claro genere puellæ; earum vna
 nuptui data, reliquæ virgines per-
 stiterè. Hæ omnes cum virgine
 consobrinâ, complures annos in-
 fanda

fanda quædam ac deploranda sty-
gis ludibria perpetiebantur. Erat
intus hostium acies ingens, & assi-
duis iniurijs intenta. Sed puellæ
plerumque agræ decumbebant, à
morbo, Medicis omnibus iuxtà
nouo ac desperato. Hæ interim
sublimes attollebantur, vt ab alto
præcípites agerentur: interim pe-
netralibus intimis inclusæ discer-
pebantur lacerabanturque. Non
vestes illæ, non capillos, non cor-
pora integra retinere: neque adeò
cauere poterant, quin terræ, inter
salutis capitisque discrimen, affli-
ctarentur. Quin etiam vapulare
prius non desiere, quàm excita
strepitu familia, suppetias inno-
centiæ ferret.

Pollebant illæ ceteroqui non
exiguas virtutibus, inque honestâ
domo educatæ, optimis moribus
formabantur. Tamen ea fuit ho-
stium licentia, vt sæpè verba coge-
rentur impia & tetra quædam in
Superos conuitia spargere. Et o-
portuit eas sibi vim incredibilem
affer-

afferre, si quando ad preces, Deique laudes aut dicendas aut audiendas accederent. Sacris verò assistere, ea demum res extremi supplicij credebatur. Ibi humi exanimis iacere, ibi rursus immanè vociferari, nullisque propè consilijs retineri posse. Quoties super noxijs confiteri decretum erat, hinc lingua titubare, verba hæere, vires animusque miseras deficere, ipsæ in iniuriam sacrorum linguas foedum egerere; & quâ vnâ re præcipuè sollicitabantur, impuris facibus honestus virginum animus vstulari. Nec cacodæmones, sacro Iure citati, diffitebantur, id se vnum spectasse, vt puellas, ereptâ honestate, in animi corporisque periculum impellerent: verum, quod crebro pioque Sacramentorum vsu consueissent, frustra se fuisse.

Ad hæc parum habuere scelesti, solas illas turbare, nisi ceteram quoque familiam lacerarent. Nupta quippe soror filium alebat, menses quattuordecim natum; quem
se,

se, ludibrio matris, occisuros minitabantur, diemque cædi faciendæ constituerunt. Cetera mendaces, hîc solum, cum ingenti domus luctu, in nullo fefellerunt. DEI occulta hæc & abdita consilia fuere. Interea loci nihil cessatum est, & vndique opem cælestem accire multi laborarunt. Sacrificia, preces, lustralis vnda, Cælitum Lipsana, euocationes legitimæ, aliaque omnia religioni concessa, nihil profecerant. Denique Sacerdotum proborum & ascetarum insignium labore diu fatigatæ, ad ædis Lauretanæ incunabula, aliaque loca, trophæis contra inferos inclyta, nequidquam deportantur. Nempe DEVS alium huic morbo medicum destinarat.

Audijt rem eius Collegij Præses, & conditionem virginum miseratus, constituit, re ad DEVM relatâ, illas accedere. Ita secum effigiem IGNATII, erga quam ipse magnopere afficiebatur, defert: & cubiculum ingressus, vbi fortè Sacerdo-

L

cerdo-

cerdotis imperio tum inferi exagitantur, suspendit de pariete, quam dixi, imaginem, supplexque ad preces incumbit. Ecce autem, nondum, quid ageretur, cuiquam edixerat, cum stygij cœperunt inquilini conclamare, & barbaro stridore, eam verò imaginem IGNATII esse, dicere, seque ab eâ vehementissimè torqueri. Inde impatientes conuitijs illum carpere, & velut depilem senem, claudumque & cæcum incessere. Causam conuitij aperire à Sacerdote coacti, responderunt, IGNATIVUM, cum viveret, glabrum caluumque fuisse: & inæqualibus tibijs, alteroque crure debilitatum incessisse: cetera verò, cæcutientem idcirco appellasse, quòd per vberes lacrymas, oculorum aciem sibi obtudisset. Malo deinde suo factum querebantur, quòd ex ultimâ Hispaniâ ad cruciandos se viuens olim, iam etiam functus, occurrisset. Inde ex vnus corpore multi simul exturbati, puellam solo affixerunt.

Secun-

Secundum hæc, visa est ceteris etiã
 fororibus spes opis allucere. Quare
 tota domus simul ad IGNATIVM
 versa, anniuersarium eius peruigi-
 lio ieiunium nuucupat, & diem in-
 super natalem sibi festum fore. Eo
 tempore Romã profectus Augu-
 stinus Viualdus noster, Sacerdos,
 Vrbi Mutinæ pro Concionatore
 futurus, attulit secum lipfanothe-
 cam, in quã cū alijs & IGNATIA-
 NAE Reliquiæ condebantur. Hac
 proin clanculò in cubile illatã, suc-
 clamant inferi, ea verò IGNATII
 Lipsana esse: designant, quis illa,
 atque vnde importarit: testati, gra-
 uibus se supplicijs tortos, sic tan-
 dem exturbatum iri. Nempe de-
 cretum DEO esse, hoc trophæum
 IGNATIO statuere.

Alio die (nam pluribus conti-
 nuabantur hi ludi) principũ Ge-
 niorum vnus, antequam emigra-
 ret, vbi in IGNATIVM aliquam-
 diu procaciter illuserat, subactus à
 Numine est, magno cum pudore
 fateri, quantum ab vno illius offe-

miser ambureretur, cœpitque in ipso excessu ter eundem S A N C T V M proclamare: sanctique IGNATII, cum modestiâ & potentiâ, tum præcipuo erga DEI matrem studio, in fugam compelli se, dicere. Aliàs item, cum victos se denique sensere, hanc tamen IGNATIO gloriam inuidebant, ne vni ei magis, quàm alijs cessisse crederentur. Quapropter eorum Cœlitum precibus exigi se mentiebantur, quorum maximè clientes eæ se virgines prædicabant.

Sed sub egressum adacti suum ipsi mendacium refellere, IGNATIVUM victorem fatebantur, eiusque vnius operâ uti DEVM in solvendâ obsidione constituisse. Inter hæc rabiosè vociferati, Orco suas vires opprobrabant, qui chartulæ picti Sacerdotis nequiret obfistere. Totâ deinceps die euocati cum pertinaciter cessuros negarent, ni prius IGNATIO supplicaretur, DEVM id velle causlatis; cœpit illis Sacerdos PRO MERITIS

TIS IGNATII fugam imperare. Hic enimverò nullâ interpositâ morâ omnes ad vnum excessere. Interdum miserandis clamoribus aduersus DEVM dequesti, qui, quâ gloriâ se priuasset, claudum vtique homuncionem honestaret.

Menses non minùs duos ita dimicatum est, dum prorsus de omnibus triumpharetur. Quam certè moram non Superiorum imbecillitati tradit imputandam Bernardus; sed eò solùm fieri, quò planius cùm Stygis potentia, tum exigentis victoria, cognoscantur. Ita post alterum cœpti belli mensem, puellæ, quas diximus, omnes omnibus molestijs obsidionis perfunctæ, ad se ipsæ redierunt. Nec verò imagines solæ cinerésve IGNATII inferis diuersoribus terrori fuere: sed liber quoque super eius vitâ conscriptus, cùm capitibus earum imponeretur, vel in sinum inditus, palâmve lectus esset, hostes perdomabat.

IGNATIVS *animorum morbos*
curat. CAP. II.

II. QVANTVM IGNATIO
 contra inferos licuerit,
 hactenus est narratum. Idem haud
 minori imperio hominum quoque
 animos versabat, adeò vt non vo-
 lubili verborum copiâ, sed graui-
 bus momentis, contumaces facil-
 limè flecteret; animique nubes se-
 renare, & pectoris ærumnas æ-
 gritudinesque pellere crederetur.
 Isaacus quidam, gente Iudæus,
 domi nostræ tantisper attineba-
 tur, dum appositis ad fidem præ-
 ceptionibus erudiretur. Is repen-
 tē, ceu in furorem actus, seque om-
 nia alia malle professus, missio-
 nem postulabat. Sensere in eo re-
 tinendo, actum se agere, ceteri:
 at consultus IGNATIVS, *Ad me*
prius, inquit, *adducitor.* Factum.
 Ibi tribus ad eum verbis, ISAACE
 NOBISCVM MANE, hominem
 cōtinuò in potestate habuit. Nam
 inde mutatus, ac longè iam alius,
 placi-

placidissimè, dum Christiano lauacro tingeretur, permansit.

12. Ioannes deinde Paulus, IGNATII Socius, aliquando vehementibus turbis angebatur, quas ob inanem peccati metum malus illi dæmon conciuerat. Nullum misero ne respirandi quidem spatium suppetebat; & preces & corporis afflictationes nihil expedire, neque in sacrorum usu quies inueniebatur. Eo accidit, vt sollicitus curâ se ipse conficeret, & mortuo quàm uiuo propior squalleret. Communicauit eam ille rem cum IGNATIO, qui verbis non plus duobus, otium menti omne reddidit, æstumque fluctuantium curarum sedauit.

13. Obstinarat animum alius adolescens, seque consilijs eius planè aduersum ostenderat. Tum autem ad verbulum vnum, quo contumacem IGNATIVS compellarat, cœpit clarâ voce clamare, ac se in eius auctoritate futurum promittere: quòd aliter ob incredibili-

lem animi sui motum, quem tunc repentè sentiebat, haud posset.

14. Idem iste grauitè perturbatus, cœptamque religionem propemodum eiecturus, animum induxit, generali noxarum confessione se apud IGNATIUM purgare. Quem ille monitum, ne DEO secundum tot beneficia ingratus viueret, illicò mutauit; itaque in proposito stabilijt, vt porro nullâ prioris mali cogitatione infestaretur. Compluria in hunc modum memorari mihi possent, vt de eo rectè B. Franciscus Borgia, magno iudicio ac religione vir, dixerit, LOQUEBATVR TAMQVAM POTESTATEM HABENS; quippe qui veluti manu animos audientium verteret, pæneque pro arbitrio suo moueret. Quod quidem pluris esse meritò Bernardus censuit, cum Malachias antistes feminam immodicè ferocem composuisset; atque, cum elatum hominem à funere in viuos reduceret. Verùm nos ad alia eius admiranda,

da, ab excessu præsertim patrata:
atque his ipsis fermè annis gesta,
quibus de IGNATIO consecrando
laboratum est, diuertamus.

IGNATII *miracula Romæ ferè
patrata. CAP. III.*

15. **Q**VO temporis momento
IGNATIVUS viuere desie-
rat, eo apud Margaritam Liliam,
feminam Bononiæ nobilem ac co-
piosam, idem conspectus palàm
est, fulgentibus circum radijs; se-
quæ ei decessisse significans, mo-
nuit vt ipsa Societatem porrò fo-
ueret ac tueretur. Quæ illicò ad
Franciscum Palmium, eius Col-
legij tum Præsidentem, pro certo re-
tulit, vixisse IGNATIVUM, sibi que
liquidò visum esse. Quem & ijs
coloribus descripsit, vt si viuentem
familiariter nouisset, re autem verâ
numquam antea conspectum. Sed
non habita narranti fides, donec
allato nuntio, dies & hora docue-
re, verum dixisse.

16. Kalendis deinde Sextilibus,

L 5

quo

quo die funus elatum est, inter frequentiam accurrentium visentiumque, Bernardina quædam, proba mulier, & Societati benigna, spectabatur. Cuius filiam, annos natam quattuordecim, strumæ periculosè deformauerant. Et magnam partem facultates suas bona mater expenderat, vt filia valetudinem Medici accurarent. Sed rebus in dies peioribus, educit domo puellam; cupida funeris, quod efferebatur, tangendi, filia certam inde salutem pollicita. Verùm extrema conanti, vt accederet, nihil successit; nempe ingens hominum turba se vndique obijciebat. Ad aliud igitur consilium versa, laborat aliquod functi Patris pignus capere. Id denique nacta, in colulum puellæ iniicit, superque infesta vlcera imponit. Sic consecuta, quam mater sperarat, est sanitas; & mirantibus conscijs, filia integrè conualefcit.

17. Aliquot pòst annis, cùm pridie Kalend. Augusti corpus eius
primò

primò exhumatum, alio in loco reponeretur, biduo toto suauissimarum vocum concentiones in eius conditorio sunt auditæ.

18. Drusilla etiam Tursellina, nobili loco femina, è febris graui-ter laborabat, quam ipsam capitis haud exigui dolores infestiores reddiderunt. Multis consilijs ad frangendam morbi pertinaciam infeliciter adhibitis, animaduersum est, mali vim prolixius interim crescere. Visum igitur, fronti cineres IGNATIANOS imponere. Nec sefellit euentus, & ægra ex inualetudine mox respirauit.

19. Ioanna Ursina, puella etiam- dum lactens, periculosè tussiebat; neque iam lac ducere, neque adeò quibat animam recipere: cum Cornelia puellæ mater, princeps femina maturauit IGNATIO infantis valetudinem commendare; precata, ne qua rei mora esset, quò planius omnes ab IGNATIO adiutã esse, cognoscerent. Lam puella noctem vnã diemque dimidium

dium infomnis duxerat : quæ tamen secundum hæc vota , illicò dormire , tussique post libera ad officium redire, atque vbera cœpit reposcere. Fixa est eam in rem pro IGNATII sepulchro tabella, opis rogatæ acceptæque index.

20. Eodem tempore Anna fuit Rogeria , cui intestinus aurium strepitus caput miserè obtundebat: isque tantus ac tam diuturnus (annuum propè tulerat) vt auris dexteræ vsum omnem illi corruperit. In eam corporis partem cum quædam IGNATII pignora immisisset, votoque anniuersarium ieiunium, sub eius natalem, ac postridie sacram Synaxin celebrare decreuisset ; pristinam valetudinem, sedato aurium tinnitu, recuperauit.

21. Domesticum est quod subiungo. Michaël Vasques (vir in Societate quattuor vota professus, ac tum in Romano Collegio studijs præfectus) die quodam Lunæ anni M. D. XCIX. incredibili lateris renamque dolore vexari est cœptus,

coeptus, cui perferendo iam ipse
 vix esset. Diffiuebat gelido sudore,
 omniq̄ue sensu propemodum de-
 fectus, victurum se desperabat.
 Multis Medicorum suppetijs, quæ
 vndique arcessabantur, id vnum
 visus proficere, vt valescere dolor
 idemtidem crederetur. In eo dis-
 crimine Michaël allatos IGNA-
 TII pulueres piè deueneratus, ei se
 commendat. Tunc Reliquijs illuc
 admotis, vbi vehementissimè do-
 lor sæuiebat, sentit cruciatum inde
 confestim refugere: etsi idem in
 locis nondum contactis, totus re-
 staret. Igitur singillatim, omnes
 tentare insistit partes: omnesq̄ue,
 quo ordine tetigit, deinceps persua-
 dat, donec morbi indicium se nus-
 quam vllum ostendebat. Tum ve-
 rò post quartam quintamve ho-
 ram, cum nullo doloris sensu,
 cruenta lapidum fragmina eniti-
 tur. Ea, quòd carnis velut tunicu-
 lis erant implexa, indicium Medi-
 cis fecere, lapidem occultum, Li-
 psanorum vi ruptum quidem, sed,
 pro

pro eo quàm erat acutus, intimos
 meatus grauitè fauciaſſe. Verùm
 inter hæc ſurrexit illicò æger, ſecùs
 ac multi futurum æſtimarant : qui
 cenſuerunt idcirco, IGNATII pre-
 cibus rem, non humanâ ope, per-
 petratam. Et fortè negotium ei
 tunc Patri obuenerat, curâdi apud
 Cardinales de beato Parente cæ-
 leſtibus honoribus donando. Vt
 alienum minimè ſit ſuſpicari, hac
 morbi violentiâ tam repentinâ ac
 difficili, eò Michaëlem laborare
 permiſſum ; quo expertus per ſe
 ipſe IGNATII vires, ſtudioſius
 ſuam vicem in accurando negotio
 fungeretur.

22. Romæ eodem anno matro-
 nam cancer obſederat, & vber al-
 terum malignâ peſte populatus,
 iam haud diu à vitâ petendâ tem-
 peraturus credebatur. At illa ſe ad
 IGNATII ſepulchrum conſultò
 abiicit ; & aliquamdiu opem pre-
 cata, breuî poſt præſtitam ſenſit.
 Nam in paucis diebus correctâ
 mamilla eſt, & peſtilens exinde
 carci-

carcinoma sublatum. Femina eius rei indicium appendit argentum, in mamillæ speciem factum, largeque inauratum. Nec ingratus Medico maritus, de telâ argenteâ peristroma dedicauit.

23. Oriëntia postremò Casalia vterum ferebat, sed infelix nec partum (quippe iam ante incunabula emortuum) nec vitam sperare ausa; ad syngrapham IGNATII contactam, præmaturum funus eiecit; ipsa incolumis euasit.

IGNATII *miracula per reliquam Italiam facta.* CAP. IV.

24. **D**VM hæc interim Romæ geruntur, reliquam Italiam paribus miraculis IGNATIVS compleuit. In agro Lauretano sexennem puerum Medici in morbo deposuerant: cui de amiculo IGNATII centones iniecti, precesque pro eo susceptæ, medicam artē vicerunt. Quippe cœpit ocyus valescere puer, planeque à funere, quod timebatur, reuixit.

25. Ibi -

25. Ibidem vir nobilis Horatius Leopardus, per eiusdē anni Octobrem, dyfuriā, & cruciatu nephritico miserè torquebatur; vt nihil remedij videretur iam superare. In eo statu supplex Matrem virginem sollicitat, vti ob IGNATII merita, desperato opituletur; simul ipsum IGNATIVM, vt sibi patrocinetur, implorat. Non intercessit dici momentum, &, ecce tibi, dolor vndique remittere: & aquam Horatius petere, & sabuli vberem copiam fundere, lapidumq; fragmina incepit moliri. Quibus omnibus egestis, facilè deinde ex morbo conualuit.

26. Eodem & tempore & loco Leucadia, Pompeij Georgij vxor, mensibus quinque perpetuis cum difficili ægritudine conflictabatur. Inter ceteras pestes vehemens illam cordis palpitatio vrgebat. Sed omnem hanc dolorum aciem, amiculi lacinia, quā IGNATIVS vti fueuerat, primo statim contactu exanimauit.

27. Hæc

ian
gu
rat
me
tuis
Mi
ste
pro
ten
ber
liur
Na
qua
te i
2
Ma
cun
spe
tit
con
hen
mer
2
mer
næ
fuit.

27. Hæc ipsa Leucadia nonum iam mensem grauida, libras sanguinis viginti de corpore profuderat. Inde viribus, & ipsis propemodum sensibus defecta, quo potuit pacto S. IGNATIVM inuitat. Mirum creditu! confestim subsistere sanguis, & illa ad se redire, prorsumque reuiuiscere. Tum autem in enixu cum natura succumberet, è cælo idem perstitit auxilium vocare; idemque impetrauit. Nam edito per indolentiam fætu, quamquam eo extincto, ipsa certè incolumis euasit.

28. Matronæ cuidam Isabellæ, Maceratensis Antistitis propinquæ, cum animam ageret, nihilque vitæ sperari iam posset, inopinato adstitit IGNATIVS; eamque breuî conualiturâ pollicitus, manuprehendit; lectuloque surgere, & DEO memores iussit gratias habere.

29. Paullò ante hanc Iunius mensis Ioannæ Arragoniæ, femine Principi, propemodū funestus fuit. Hæc Neapoli diu omnium

M

Medi-

Medicorum ingenijs fatigatis, totos quatuor menses actum egerat: iamq; acerbissimis doloribus, intumescente mamillâ, neque ars mederi, nec natura quibat. Igitur salubriori consilio, iussit humanam opem valere, seseque ad IGNATIUM precadum recepit. Et mox eius imagine (quam à matre acceperat) pupillis impositâ, affecto corpori consuluit. Quippe nō dies, non nox intercessit; cum resedisse tumorem, & valere mamillam persensit. Quæ anno deinde sæculari Romam profecta, grati animi tabulam argenteam, cum quattuor cereis ad eius sepulchrū deposuit.

30. Mense Nouembri Franciscus Blasius, vir Nolæ nobilis, quod præter grauissimas capitis & ventriculi iniurias, feбри pestilente vretur, metum imminentis periculi Medicis incusserat. Quē Zenobia Tolfia mater hortata est, capiti ægro Lipsana IGNATIANI cineris inijceret; eiusque patroni subsidium postularet. Paruit monenti
Blas-

Blasius, seque facili momento omnibus morbi incommodis exemit.

31. Lecci, in prouinciâ Apuliâ, pleuritis cum acutissimo sensu ancillam incesserat, cui Patientia nomen, & liberalis apud Antoniam Cubellam seruitus erat. Iam propè ceu morituræ funebria parari coepta, cum IGNATII, quas dixi, Reliquiæ inferuntur. At illa mox sopore corripitur, pertinaci prius infomniâ vexatâ. Ibi per quietem IGNATIVS ei coram adstitit, sacerdotali ornatu cõspicius, &, *Filia, inquit, fide DEO, conualuisti.* Inter quæ verba comperit femina ægritudine se morboq; defunctam.

32. Ibidem improuida nutrix alumnulum sibi sinu excidere passa, graue puerulo nocumentum attulerat, quod deinde ipso rei silentio detrimentosius factum; metuente, si casum proderet, ancillâ. Crus quippe dexteri pedis vitium fecerat. Quo denique patefacto, necesse habuit pater (is dynasta Beglibonis erat) ex Medicorum

consilio aliquoties pueruli genu incidere. Quod cum iteratò tentatum absque profectu fuisset, iamque tertiam lanienam indicerent chirurgi; pater spectaculi impatiens, quòd trimulum infantem à vulneris febrisque acerbitate deficere sentiebat, & mox peiorum metuens, recurrit ad Societatis Collegium, quodque de ossibus IGNATII fragmentum impetrauit, id festinus super infantem deponit. Sub hæc redeunt Medici, facturi in ægrum, quod fuerant minati. Sed reperiunt in eo statu puerum, qui sectione iam non egeret. Et ostendit exiguo post intervallo puer se sospitem esse.

35. Turci piraticam factitantes, Natalem Masuccum, de nostra familia Sacerdotem, ac fortè in Siciliam transmittentem, interceperant. Ibi atrox non diu post tempestas exorta, quam euasurum se non crederet, vocare opem IGNATII subigebat. Extemplò vocem accipit: ne quàm dubitaret; naufragio

gio enim haud periturum, neque verò ad Turcorum inhospitalem barbariem peruenturum. Fregit proinde se tempestas, & nauigium ad Insulam Lampadusam intercepte Christiani. Ibi Pater iam vno discrimine defunctus, alterum quoque discussit; cum, IGNATIO patrocicante, vitam libertatemque conseruauit.

34. Panormi Cosmus est Ferrerus, Medici haud incelebris filius: quem trimum adhuc infantem gemina lues, febris ac dysenteria vexabant, parente iam ipso in filij funus spectante. Fortè quædam ibi lacinia erat de sacrâ veste, quæ IGNATIUM olim in sacris operuerat. Hanc desperato admouet. Quod simul ac factum est, puer à funere cœpit reuerti; illoque adhuc die inter omnium læticias mirabiliter conualuit.

35. Anno post sæcularem proximo, vrbs Florentia nocturno incendio periclitata est. Corripuerat ædes aliquot pertinax flamma; &

ventis adspirantibus adiuta, longè lateque furebat. Iamque Donati Galligai tectis se superfuderat, excidium minata. Et pater quidem familias, ut ignem diuerteret, nihil industriæ humanæ omittebat: sed quantæcumque hominum vires, elemento dominantî concessere. Igitur in genua submissus, res spesque suas IGNATIO Xauerioque commendat. Vix commendarat, iamque ambo Cælites ante ora Donati formâ conspicuâ adstiterè; hominemque IGNATIVS præsertim animo bono esse iubet. Cuius voce confirmatus ille, tectum exsuperat, socios in restringendo incendio adiuturus. Sed ibi momento temporis, vniuersam ventorum rabiem posuisse, flammamque vidit, viribus occultis inhibitam, resedisse.

36. Anno eodem cum Petrus Ioannes Cotius, quadrimulus infans, à dysenteriâ simul & febri malè habitus, pro mortuo apud suos Gandiæ comploraretur, votum

tum à consanguinea nuncupatur, si conualesceret puer, vt omne choragium funebre, quod morituro iam parabatur, ante IGNATII imaginem continuo suspenderetur: ipse autem togulâ vesteque per annum vteretur, quali Societas consuevit. Res visu dictuque mira! Eadem adhuc nocte valuit integre puer, dieque postero vagatus per plateas, cum æqualibus currit.

37. Neapoli, anno post millesimum sexcentimum quinto, Hieronymum Magium, virum nobilem, febris quædam continua miserè depascebat: ac ne malo simplici conflictaretur, simul ab asthma fractus, & ab aquâ intercute corpus omne grauiter laborabat. Quid multa? Ea ægro facies erat, vt plus triduum esse victurum, Medici negarent. In re desperata IGNATIO supplicatur, & eiusdem Lipsana quædam ex collo suspenduntur. Hic, ecce tibi! insperato mutari omnia; & Hieronymus ter-

tiâ post horâ sic omnino valescere, vt morbi prioris indicium in corpore toto nullum porrò vîquam appareret.

IGNATII *miracula per Hispanias edita.* CAP. V.

38. CETERVM quæ per terras Hispanias eo tempore patrata sunt miracula, hæc fermè accepimus. Toleti sub annum M. D. LXX. aut LXXI. (nam id incertum habeo) Vegam, hoc nomine mulierẽ, atrox adorta pleuritis, paulò ante noctis crepusculum deiecit. Medici acciti, repentino & vehementi malo terrentur; reque perpensâ, feuerè pronuntiant. Iubent eâ ipsâ nocte Sacris animum procurare, ac testamentum condere: nam die postero haud victuram. Adest fortè, auditque decretorium consultum, vir honesti nominis, Ioannes Mesa: qui DEVM ritè precatus, applicat compuncto lateri modicam telæ tramam de vittâ IGNATII noctur-

nocturnâ; itemque corium, quod ille pectori consuerat prætexere; quippe vtrumque spoliū Ioannes religionis causâ circumferebat. Et certè ab eo consilio ita victus est dolor, vt erecta mulier, & seriò in Ioannem intenta, sciscitaretur, ecquid ille fecerit, quo tam facilè omnem à se morbum depulisset.

39. Francisca deinde Bernua, haud vulgari virtute virgo, & solitudinis apprimè retinens, Burgis in S. Dorotheæ asceterio Religionem professa, cum à pleuritide calculoque malè habita, ancipiti periculo teneretur, ad IGNATII denique asylum refugit. Inde res accidit memorabilis, vt toto anno lapides amplius centum, cum modicos tum maiusculos, propè sine vllius doloris sensu, deiecerit.

40. Huic eidem, sub annum M. D. XCIII. postquam sanguinem inhibere ars nequijt, quem rupta pectoris vena per os egerebat: venit in mentem, admouere

laciniam de talari centone; eo ipso, quem supra demonstrauius **IGNATIVM** induisse initio mutatae vitae. Imponit hoc malagma aegro pectori. Nec mora, & velut obice fixo, coercetur impotens cruor, venaeque suae patiens quieuit.

41. Propè aberat, ut Ioannam Gangoram virginē à morbis miserè deformatam Romanus Pontifex legibus eximeret; dum Cœnobium egressa, valetudinem instauraret. Quae tamen prius ad **IGNATII** imaginem procubuit, corporisque affecti curam ei commendauit. Plus sensit impetrasse, quàm orauerat. Nam perfanato iam tum corpore, egressu praeterea virgo non eguit; neque ipsa porro, ut legibus solueretur, permisit.

42. Maria quaedam Auala, legibus S. Francisci auctorata, ærumnis animi grauius angebatur. Quae edocta opem **IGNATII** poscere, si malo inuenire medicum vellet, assensit. Iamque in preces quidem effusa, sed nominis oblita, Tuam, inquit,

inquit, opem, Athanasi, precem-
 que aduoco: tu hanc animi per-
 turbationem, quâ misera interne-
 cor, compone. Sub ea precantis
 verba, vox aliunde accidit, eum
 non *Athanasium*, sed verò IGNA-
 TIVM vocari. Interim ne dubitet,
 quin eo patrono sit ad cupitam
 quietem reditura. Nec dictum li-
 quidiùs, quàm factum: & suam
 virgo tranquillitatem est adepta.

43. Erat homo Belga, Ruffinus
 Lanzarottus, qui pestilèter febrie-
 bat. In eo periculo ægrum omnis
 Medicorum ars operaque deserue-
 re. Sed enim porrecto IGNATII
 autographo, salus ad desperatum
 redijt, & subsequuta est sanitas.
 Quare de lectulo surgit Ruffinus,
 & Medicis oppidò admirantibus
 reuiuiscit.

44. Alium quoque & Burgen-
 ses Medici, quiq̃ Vallisoletto
 acciti venire, deposuerant. Lope-
 sius Castrius is erat, & Leonoram
 Gallam, virginum ibidem Antisti-
 tam, propinquitate sanguinis con-
 tinge-

tingebat. Enim verò postea quàm ille decreuit, in IGNATII fidem tutelamque concedere, & aliquid stipis in pauperes erogare: in fidem acceptus, omnem à se morbi insolentiam ablegauit.

45. Burgis Franciscus Ortizius Sacerdos, ab exuberante genuum & articulorum humore grauius ægrotabat, iamque ipsum quinquennium acerbis doloribus exercitus, postremò ad IGNATII tutelam confugit, nec vllum ab eò die mali vestigium aduertit.

46. Iam de familiâ sancti Augustini Sacerdos, cum per agrum fortè Burgensem pestilens lues inuasisset, charitate inductus, ægris sese emanciparat, vt cæleste Viaticum decessuris ministraret, & opem animis supremã afferret. Sed pridie Idus Nouemb. anni M. D. XCIX. euenerat, vt ad virginẽ quamdam inuiseret, natã annos circiter duos & viginti. Huic febris ac pestilentia hostiliter insultabant. Igitur hortatus Sacerdos, IGNATIO se
suique

fuique curam permetteret, imponit eiusdem icona supra pectus decumbentis. Quo vno subsidio depulsum vulgatæ luis venenum est, & Virgo intra horæ spatia, saluam se postliminiò vidit.

47. Atque vt de pluribus in compendio referam, Burgis, postquam grassanti pestilentia humana remedia defuere, complures memorat Franciscus Ortizius loci Curio, hac nimirum arte conuulisse, vt vndâ, quæ IGNATIANNOS cineres abluisset, cum precibus hausta, integrè restituerentur. Eamque famam liquidò per consciam urbem increbuisse.

48. Idem sibi Sanctius Cantabranensis, idem Abelus à Turri, vterque diuersis in locis Curiones, euenisse contestantur, cum pestilenti contagione tenerentur, eandem sibi aquam pro medicamento fuisse. Et horum quidem posteriori adeò præsentem inde medellam venisse, vt eodem temporis puncto & laticem æger hauserit,
&

& ægritudinem à se propulsarit.

49. Madriti Pater quidam erat Michaël Garfes, summa Societatis vota professus. Hic dextrum oculum vehemēti catarrho obsessum, vsq; cō perdolebat, vt nullum neque in sanguinis deductione neque alijs Medicorum inceptis leuamentum caperet: potius ingrauescere idemtidem dolor visus, & necessariam corpori quietem recusare. Nouissimē ad vesperū quinti Idus Septembres M. D. XCVI. vt acutissimo cruciatu pænē exanimatum Bartholomæus Peres vidit; miseratus hominem, S. I G N A T I I syngrapham ei attulit; quidque aliud fieri vellet, edixit. Michaël promptē in genua se submittit, applicatque oculo autographum, vbi dolor vt maximē sæuebat. Sed enim is repentē omnis discessit. Igitur cubitum abit, placideque in somno acquiescit, manē integer ad prouinciam rediturus. Admirantur Collegam familiares, cum oculo prodire iam sana-

to, quem pridie affectum & liuido
 cruore suffusum conspexissent.

50. Tredecennis puella, Fran-
 cisca Vignola, cum annum fermè
 dolorem, sed eum admodum acu-
 tum in tibiâ pertulisset, inde clau-
 dicare, ac ne sic quidem moliri se,
 sine graui molestiâ quibat. Ea sub
 annum sæcularem, ipsis Ianuarijs
 Kalend. ibat, vt Sacris interesset:
 habitura hunc celeberrimo diei ho-
 norem; etsi cum haud exiguo la-
 bore. Sed ambulationis iuxtâ ac
 frigoris impatiens, inter æstû cre-
 scientis doloris, domum redierat.
 Ibi mater eam tutelæ IGNATII
 piè traditam, syngraphâ, quam se-
 pè diximus, lustrat. Illa subito va-
 lere, seque omni molestiâ solutam
 esse comperit; cœpitque haud se-
 cûs promptè ambulare, quàm si
 numquam ante id hac laborasset.
 Id pater professione Medicus, ce-
 terique miraculum conclamant.
 Et puella cum matre ad gratias
 IGNATIO soluendas postridie
 accurrit, inque templo cerei ana-
 thema-

thematis monumentum ponit.

§ 1. In eadem prouinciâ (Gaudiam nominant) Iosepha Borgia quantos maximos dolores perpetiebatur, qui genu alterum infectum habebât, vt ægrè iam moueretur. Huic desperatis naturæ subsidijs, in mentem venit, IGNATIVM vocare: cuius honori stas preculas quotidie numeraret. Vix triduum fecerat, cum nox insequens grauius adhuc dolentem consopijt. Tum in quiete vidit beatum ad se IGNATIVM accedere, hilarique & serenâ fronte valetudinem polliceri, iniectâ denique manu omnes morbi reliquias abstergere. Experrecta femina, prius valere se propemodum sensit, quàm valituram esse sperarat: rectaque ad nostram ædem progressa, cereum sigillum ad rei testandæ memoriam adiecit.

§ 2. Sed adhuc illustrius ibi facinus factum. Iosepham Castellam, annorum XL. virginem, morbus comitalis obnoxiam trahebat: iamque

iamque omnem eius valetudinem
 sic attriuerat, ut mentis impotem,
 seseque crudeliter laniantem, vix
 multi etiam inhiherent. Tum au-
 tem, ubi æstus morbi concitior
 aliquando remississet, intolerabiles
 cruciatus cor opprimebant; & ipsa
 toto corpore fracta contusaque, re-
 liquo ac postero die, non agere
 aliud, ac ne mouere quidem se po-
 terat; merum funus. Cognoscit
 interim Iosepha de miris IGNA-
 TII viribus; & noctu, cum reci-
 procante morbo vehementius for-
 tē, quā solito, concuteretur, ubi
 ad se nonnihil redijt, capit consi-
 lium, opis eius implorandæ. Ita
 precibus, cum illis quas CHRIS-
 TVS tradidit, tum quibus virgi-
 nem Angelus salutauit, vix quin-
 tum peractis, nullū temporis pun-
 ctum intercessit, & iam conualuisse
 femina, neque se vllis prioris fortu-
 nę incommodis obnoxiam esse de-
 prehendit. Quare & pernoctare in
 somno cœpit, quod aliàs per mor-
 bum non licuerat, & diluculo sur-
 gere,

N

gere,

gere, admirante familiâ; cui, quas res ageret, percontanti, valetudinem IGNATIO se acceptam referre clamavit. Cùm verò octauum inde decimùmve diem, colicus ei dolor propè fatalem effecisset; virgo eodem Cælite pro Medico vfa, repentè omnem coli rabiem extinxit. Duas ea propter statuas decerâ fictas in templo destituit: quibus, quod sibi acciderat, apud alios de IGNATIO testaretur.

52. Hæc eadem provincia puellam septennem alebat, quæ febribus & tumente anginâ pertinaciter vexata, quòd biduum binoctiumque nullam quietem sperare, neque verò liquoris guttam sorbere ullam posset, parentes eò iam tendere incipiebant qui filiam sepelirent verius, quàm sanarent. Sed cōspexerat eius amita fortè IGNATIANAM tabulam, quæ tunc parenti (lignariam is factitabat) afferebatur, vt subscudibus eam regulisq̄ue fabrè includeret. Hanc capiti puellæ admouet, spei plena;
 itidem

itidem iubet puellam vouere, si intra quartam horam valesceret, tum se IGNATIO nouemdiuales preces facturam. Vix secum constituerat, cum matrem arcessit puella, clamatque IGNATII beneficio se valere. Inde quam primum edere, atque in morem cuiusque alius bibere perrexit. Postridie cum amitam ad Collegium properat, gratias Medico actura. Vbi utraque votum soluere auspicata, imaginem ceream posuerunt.

§ 3. Barcinone, Isabella Rebel-
la, quæ Virginibus accensa, vitam
in S. Francisci tutelam degebat, ex
gravi casu costam ruperat: mox in-
didem & crus intumescere, & quod
ferè fit, febris cœpit inuadere. Ex-
plorata nequidquam sunt omnia,
& in quærendis remedijs ars om-
nis naturaque deficiebat: interea
crescere dolores, & ægra paula-
tim conclamari: sed apportata de
IGNATIO Reliquiæ; ruptas cor-
poris partes commodum tetigere,
cum ossa continuo coaluere, tam

196 S. IGNATII VITA.
solidè quidem, vt Isabella mox
erecta vestierit se ipsa, & sine cu-
iusquam adminiculo per ædes so-
spes gestiensque obambularit.

IGNATII *miracula in Balearibus*
facta. CAP. VI.

54. **I**NSVLA est Balearica, cui
Inos Maiori nomen dedimus:
ibi sub annum M. D. XCVII. mi-
ra feruntur non ambiguis testibus
perpetrata. Ioanna Clara cogno-
mento Nognera, primæ virtutis
vidua, oculis sensim ambobus de-
fluentibus mœrebat: ac dextero
prius, mox & sinistro amissis, quid
porro ageret, nesciebat. Placuit
nouissimè syngrapham IGNATII
poscere, eamque super oculos, iam
non oculos, deponere. Opportu-
num, feminæ consilium. Nam eo
facto arcentur breuî tenebræ, &
oculis dies, quam amiserant, red-
ditur. Cœpitque illa postridie opus
facere, aciemque fixam soli obuer-
tere, tam constanter & intrepidè,
vt nusquam hallucinaretur.

55. La-

55. Laborabat in partu Surreda, nobilis matrona, & multis diebus infelicem nixum continuabat. Auxilio fuit eiusdem **IGNATII** autographum nomen; quo piè contacto, puerum mater incolumem enititur, familiâ effusè gestiente.

56. Eadem apud alteram euenere, quæ Saluatori cuidam nupta: & apud alteram, cui Magdalenaë Suauæ nomen erat. Quibus ambabus in partu impeditis, mors propinquabat, nisi **IGNATIVS** tempori adfuisset. Et hæc quidem, sub allatum nominis **IGNATIANI** chirographum, in lectulo resedit: atque omnibus **IGNATIVM** vocantibus, secundas rupit; foetumque, cui cervix crusculis implexa hæsitabat, emisit: ipsa incolumis, & infans benè habitus validusque euasere. His talibus rerum prodigijs excitati insulam, iam inter huiusmodi pericula, passim **IGNATII** patrociniò se tuentur.

57. Ibidem Hieronymam Rebezam partus difficultas per mul-

tos dies cruciarat, vt non longè mulier ab interitu iam abesset. Magna quippe corporis debilitas, animique crebra defectio, nihil ad illius exitium reliqui fecerant. Aduertit inter hæc, prolem in vtero extinctam, ceu funus viuo tumulto contineri. Quamobrem censent, matrem medicatâ certè buccâ cogendam, vt infelix onus eijciat: et si ne hoc quidem nullo cum periculo videbatur futurum. Hic ipsa sibi mater fit optimi consilij auctor, & syngrapham, quâ de diximus, miræ rei effectricem, iubet applicari. Paretur. Non plus quartam horæ partem expectatum est, cum illa periculi omnis secura, incolamena sobolem edit. Quæ autem res in maiorem admirationem vertit, infantis buccæ, medicamentis fartæ reperiuntur, ijs ipsis, quæ triduo antè mater demiserat. Ea simul ex ore fuere exempta, infans flere, ridere gaudio ceteri inceperunt.

58. Aderat opportunè spectaculo,

culo, Hieronyma Pia, Raphaëlis
 vxor, annos iam XVI. continuos
 magnis faucium doloribus tentata:
 cum glandes inibi enatæ omnem
 medicinam recusarent. Iamque
 adeo venerat in consuetudinem,
 non mali perferendi, sed opis de-
 sperandæ: cum nouum accessit
 supplicium, à dente, qui instabilis
 longam quotidie molestiam facef-
 febat. Ea denique vbi vidit has
 IGNATIO vires esse, decreuit in-
 didem suppetias rogare. Adhibet
 igitur ori osculoque autographum
 quod diximus, & confestim vane-
 scere omnia, densque in statione
 esse, nec minus quam alij perstare
 cœpit. Conciliauit eâ re IGNA-
 TIYS mirè sibi duos coniuges,
 gratosque eosdem sensit.

59. Quare & paullò post altero
 illos beneficio hilarauit. Nam po-
 stridie quàm receperat valetudi-
 nem mater, filius eorum Ioannes
 amisit. Tertianâ quippe, eaque
 non simplici, expugnatum, quarto
 post die necesse fuit vltimis sacris

procurare. Inde violentia morbi mentem adorta, omnem eius usum interceptit. Mox lingua ei incrementum, oculi recedere ac turbidi esse, alia omnia non nisi propinqui funeris præfagia videri. Hic illi nomen, quod suam IGNATIVS manu exarauerat, allatum, precesque inter lacrymas fusæ. Mirum ingens! ipso illo temporis puncto febris exarmatur, mensque & vox ab exilio reuersæ, & oculi in pristinam hilaritatem correcti, tristia funeris omina mutarunt. Atque hæc circiter horam noctis octauam accidere. Die postero tempestius electulo surgit adolescens, Medicoque iam velut ad exanimem redeunti incolumis occurrit, nullo morbi vestigio notatus.

60. Bartholomæus Constans, vir chirurgiæ peritus, cum equo fortè prolabitur: quo illi casu sinciput elisum infractumque, sæuos præter cetera oculorum dolores pepere-
rat, qui nusquam interquiescere hominem siuere. Alterâ oculi acie
iam

iam emortuâ, alterius modica vita remanserat. Et ferre quantulacumque lucis radium, mors credebatur. In eo statu hominem Medici abiecerant, cum visum est ægroto scriptum IGNATII nomen flagitare. Quo quidem apportato, sed nõdum planè ad lectuli spondam perlato, (mirum creditu) intermittit capitis dolor, lenitur ophthalmia, & funesti frigoris horror, quo caput insolenter hiemabat, soluitur. Ille toto iam corpore animoque mirè quàm lætus, omnia capitis fomenta, oculorumq; splenia reiectat. Tum valuas admittendæ diei recludi imperat, clamatque benè habere se, ac prorsum incolumem esse. Eodem dein habitu ad Collegium accurrit, gratulq; memorat, quid pridie beneficâ IGNATII manu sit consecutus.

61. Huic non est dissimile, quod de Coloniâ Vichâ, Ludouici coniuge, compertû habemus. Ea post trimestres capitis turbas huc miseriarum fuit redacta, vt lusca vnius

N 5 oculi

oculi vsum lumenque amiserit, delapsa supernè palpebrâ, visumque cooperiente. Laborabant Medici certatim & chirurgi, ignauū operculum excitare. Sed omnis eos ars deficiebat. Ita ijs pro damnato tūc oculus habitus. Laboranti scriptum IGNATII nomen imponitur, & eodem simul momento iniussa palpebra se attollit, diemque oculo non impeditum reducit.

62. Eximium illud, & (vti Cardinalis de Monte iudicabat) memorabile in primis fuit, quod apud easdem insulas Ioanni Leidæ euenit. Ei peracutæ febres, super ceteros cruciatus, ingens omnium ciborum fastidium pepererant, vt Medicus duodecimo post die rem periculi plenam esse pronuntiarit, eaque propter censuerit properandum, vt ægro vena quamprimum incideretur. Aeger, qui ab hoc consilio abhorreret, tentandum sibi alium Medicum respondit, atque vnâ cum vxore preces ad B. IGNATIUM concipit. Nocte, quæ proximè

ximè secuta est, obdormit. Sed è somnis improuisò excitatus, voce altâ coniugem vocat. Accurrenti, Non tu vides, inquit, hoc lumen toto cubiculo diffusum? neque ad eò sanatum ab IGNATIO me vides? Mulier gaudio impedita, cum nihil eius luminis videret, inhibuit maritum, ne quâ per intempestam noctem se moueret. Et paruit illi tum quidem; ceterùm, vbi primùm illuxit, è cubili profilit, rectaque ad templum Societatis, nullo morbi vestigio notatus, decurrit.

IGNATII *miracula in Septemtrionibus facta.* CAP. VII.

63. **N**EC omiffa IGNATIO Germania fuit. Monachium, vrbs est in Boicâ celebris, & inter primas Germaniæ clara. Visitur ibi augustâ specie templum, quod Guilielmus Princeps sancto Michaëli Regijs sumptibus erexit; & auro gemmisque ornatum, Societati IESU tradidit. Ara ibidem est IGNATIANA, cum lucente argenteâ

genteâ lampade: Huc perducti ægrorum aliqui: quorum nuperrimè duo, miraculis luculentis, stupente viciniâ, conualuerunt. Rem vtramque Antistes Frisingensis legitimis testibus exploratam, syngrophâ suâ publicè confirmavit. Prior in hunc modum est acta.

Petrum, cognomento Grauium, puerum tredecēnem, repentini dolores oppresserant; quibus poplitū nervi, haud multò aliter quàm si ilignei forent, induruerunt. Secuta tabes, quæ suras macie deformi extenuatas, flebile spectaculum reddiderat. Quare pedum vsu motuque destitutus, nitendo manibus, ægrè quadrupes reptabat. Mouit commiserationē suā forma infelix. Et aliqui fortè, vt in IGNATII fidem æger concederet, monuerunt. Simul illi, quis IGNATIVS, quibusque meritis esset, explicant. Eum, si postuletur, clienti non defuturum. Puer facilis suaderi, voto se confestim obstringit, si valetudine per IGNATIVM potiretur, statis diebus

bus conceptas preces ad aram eius
 exsoluere. Annus tum agebatur
 post millesimum sexcentefimum
 duodetrigesimus, dies septimus de-
 cimus Calendas Apriles: cum in-
 stitit apud suos puer, vt quoquo
 modo ad templi fores vsque per-
 duceretur. Intrò deinde irreptans,
 vbi suas apud Sacerdotem noxias
 ritè expiauit, dape Eucharisticâ im-
 pertitur: tum ex voto primas pre-
 ces commodùm peregit, cum sen-
 sit, occultâ vi vtrumque poplitem
 valescere, & torpètes antea nervos
 in naturam redire. Quare subit
 experiri, vtrum erigere in pedes
 (quod sex mensibus totis nequie-
 rat) sese iam posset. Conanti, ma-
 trona præsens manum commodat.
 Mox ille exsurgere, rectoque cor-
 pore per templum incedere, & spe-
 ctanti stupentiq; populo sanatum
 sese ostendere. Et remanserat tunc
 quidem nonnihil pristini doloris:
 quamquam id ipsum, superfuso
 lampadis oliuo, paucis diebus om-
 ne euauit. Examinati super hac re
 multi,

multi, qui iurati pro testimonio dixerunt scire se, puerum pedibus verè captum fuisse: addiditque vir, chirurgicæ peritus, poplites pueri nervosque diligenter à se inspectos exploratosque prius fuisse: sed eos arte sibi opeque humanâ immediabiles apparuisse.

64. Puella Dachouij (haud procul Monachio) nata, Anna Wolfcherina dicebatur: ea, incertum quo infortunio (aliqui veneficium suspectabant) repente clauda, pedis dexteri usum omnem amiserat, ut sinistro iam solo, nec nisi agrè niteretur, fulcri subeuntis adminiculo adiuta. Medico res egebat, & sumptu: sed puellam vires opeque defecerant. Ea propter ptochodochio recepta, inter mendicos mensibus quindecim stipe gratuitâ alebatur. Interea per visum IGNATIVS ei, qualis depingi plerumque solet, obijcitur; Sacerdotalem vestem indutus, & alterâ manu librum, altera IESV nomen ostentans. Excitata de somno puella, renar-

renarrat familiæ, quam viri speciem id noctis viderit. Consentunt illicò omnes, *IGNATIVUM* fuisse: hortantur, cœptis insistat. Non de nihilo id visum esse: proinde spern certam in *IGNATII* patrocinio collocaret. Puella, quæ ad eum diem de *IGNATII* formâ, ac ne nomine quidem quidquam inaudisset, votum nuncupat, cerea pedum sigilla ad aram eius suspendere; accepti, si potiretur, memoriam. Sed soluendi huius, quamquam pauperis voti, diu copia non fuit, eò quòd ægra faciendo itineri impar, moliri se ipsa non posset. Acribus tamen stimulis idemtidem acta, vel reptando demum petere *Monachium* decrevit. Sed inter primos pedum conatus, vires succubere. Igitur defectam, rusticus fortè præteruehens, in curram, quem agebat, sustulit; secumque in urbem vsque humaniter deuexit. Illâ de curru, simul vt licuit, in templum subit: & *IGNATIVUM* piè venerata, insinuare se patrono, caus-

causamque suam commendare
 cepit. Mox olei paucillum, quo
 partem affectam ungeret, de lam-
 pade sumit. Postridie reducitur, &
 sacris piacularibus lustrata, ante de-
 pictam IGNATII imaginem pro-
 cumbit, precesque pridie ceptas
 instaurat. Inter hæc moliri se inci-
 pit, factura periculum, an pedibus
 insistere iam posset. Neque cepta
 successu caruere. Correcto nervo-
 rum vitio, pedes ad officium re-
 deunt; erigit sese puella, nec fulcri
 prioris indigens, ad summam ædis
 aram per se ipsa contendit, epulo-
 que cælesti illic accumbit. Exinde
 plena gaudij, solutis gratijs do-
 mum discedit; dedicatio prius sub-
 alari fulcro, & in miraculi fidem
 illic relicto. Pertinax & insanabile
 malum id fuerat, si humanis vten-
 dum consilijs fuisset; prout legiti-
 mi testes, iudicesque censuerunt.
 Sed à Medico cælesti victa morbi
 contumacia est.

65. Etiã apud Hungaros IGNA-
 TII patrociniũ increbruit. An-

no M. D. XCIV. apud Turosios
(loci id nomen est) matronam tri-
dium exercuere grauissimi dolo-
res, quos in partu nequidquam to-
lerarat. Nec periculum aberat, ne
moritura traheret infantem, & in-
agnato tumulto sepeliret. In eo ma-
tris prolisque discrimine ad IGNA-
TIVM decurritur: cuius cineribus
vix etiamdum illatis, filium salua
mater enititur, duplicique benefi-
cio, ad gratiam patrono soluen-
dam prouocatur.

IGNATII *miracula apud Indos*
edita. CAP. VIII.

66. **V**ERVM his nihilo minora
fuerunt, quæ in vltimis In-
dijs facta magnis testibus memo-
rantur, Bartholomæus Lupus, pro-
uinciæ nouæ Granatæ Archiepi-
scopus, soluerat. ex insulâ Cubâ.
Ducebat secum è nostris duos, Al-
phonsum Medianum, & Franci-
scum Fogeronum: ad quos (& non
maximum erat nauigium) alij se-
diuersi ordinis plures adiunxere.

O Iamai-

Iamaica iam in conspectum se dederat, anno M. D. XCVIII. ante IX. Kal. Octob. cum incubait in nauim formidolosi impetus procella, eamque expugnatura, principem malum facile conuellit, & carchesia violenter deiecit, simul vela nauigij vndique perrupit. Nec spatium dabatur nautis, dum sarciri, aut integra reponi possent. Irruebant interim fluctus, & confertim omnia complebant. At vectores depressâ naui (quippe quæ sub vndis potiùs ferretur) omnes iam mortuos se duxere; ac nauarchus Dominicus Rodriques, artem ommittere, & quâ tempestas rapiebat, sequi cogebatur: cum nihil salutis reliquum esset, quod à clauo peteretur. Diem solidum tenuit ea maris cælique rabies, sauiorque in horas valescebat: cum placuit postremo, omissis alijs, diuinum Numen placare.

Quare Patres recordati, quàm validum in IGNATII precibus præsidium alijs reperissent, eodem
con-

constituunt refugere; ac magno clamore Antistitem ceterosq; horrantur, quando cœpta omnia irrita forent, idem facere. Incipiunt omnes, & cū effusis lacrymis IGNATIVUM vocant. Repentè exstitit ingens miraculum. Nam illicò venti turbineque posuere: stetitque rebellis vnda: & inter omnium gratulationes, qui sibi reuixisse ab inferis videbantur, nauigiū insperatò emerfit. Antistes iam periculi securus, decreuit Natalem IGNATII festo ritu sacrum habere, quàm primùm auctoritate Romanâ concederetur. Alij rectores, pro suo quisq; studio, alij aliud promiserunt.

67. Ijdem deinde Patres, cū ex Indiarum Coloniâ Hispanias repeterent, non leuius periculum adiere. Nam myoparonem vehementes vndiq; procellæ oppugnabant, aduersis ventis in proram puppimque dimicantibus: interim latera propinquis syrtibus arcebantur. Hic duorum alter, iam experimento doctus, ad IGNATIVUM

vertitur: & quasdam eius Reliquias religiosè in fluctus demergit. Nulla intercessit mora; & ventis languentibus omnis vndarum ferocitas exarmatur.

Iam altero naufragio perfuncti, vt sapiùs se IGNATIO deberent, iisdem in tertium discrimen seruabantur. Ad TERTIAS enim (id Insulæ est nomen) primo diluculo insana turbinum acies nauim adorta, momento huc illucque defiecit: vt omnium oculis mors certissima oberraret. In hac desperatione, alijs humi deiectis & vtrò arcana animi palàm proidentibus: Franciscus denuò sacros IGNATII cineres in vndas abiicit. Vix eas contigerant, iam vndique venti quiescere; subsidere fluctus, sol ipse diesque, discussâ nubium nocte, redire. Crederes hinc maris iniurias, hinc IGNATII patrociniũ certasse, non vti que experiendum, nisi cogente periculo prouocaretur.

IGNA-

IGNATII *alia quædam admi-
randa.* CAP. IX.

68. **F**EMINA fuit Inda, quæ im-
puris olim ignibus conflagrat,
ijsq; tam infestis, vt extinguen-
guendis illis esse vix putaretur. Ea
post quàm ad IGNATII cineres
religiosè venerandos animum ap-
plicuit, omne illud libidinis incen-
dium, quo miserrimè depasceba-
tur, ac panè insaniebat, velut affu-
sâ frigidâ confestim restinxit. Sub
idem ferè tempus, loco non vno,
ægros alios IGNATIVS erexit:
alios ab alto in præceps actos ser-
uauit; aut tempestatum iniurijs ia-
ctatos, aut varijs difficultatibus
pressos, opportuno patrocínio mul-
tos defendit.

69. CATACENSE est oppidum,
in eâ parte Italiæ situm, quam
Prouinciam Neapolitanam faci-
mus, Collegio Societatis insigne:
vbi res accidit in primis hodie me-
moranda; quam haud satis scio, ad-
mirationis plus habuisse dicam, an

voluptatis: certè autem ad IGNA-
 TII nomen attulit in tempore non
 leue momentum. Ingenui sangui-
 nis Matrona, cum legitimo toro
 prolem masculam suscepisset, ei-
 que, quòd IGNATII studiosior
 esset, nomen ab illo inditum per-
 quàm vellet, virum habuit suis con-
 silijs pertinaciter aduersum. Gaspar
 is Mariscanus erat, qui pridem
 IRENAEI nomen, quàm IGNA-
 TII non obscure malebat. Loci
 enim patriæq; Tutela IRENAEVS
 habebatur; &, quòd eius ibi cine-
 res religiosè coluntur, eum sibi ci-
 uitas omnis patronum adoptauit.
 Igitur viro, quem dixi, in senten-
 tiâ manente, & aduersus IGNA-
 TIVM dimicante, stetit nihilo mo-
 bilior coniux: perguntque vterque
 in incepto, hæc IGNATIVM no-
 minare, maritus IRENAEVM di-
 cere. Inde iurgium, sed, vt inter
 coniuges, familiare. Neque com-
 poni aliter hæc duorum altercatio
 potuit, quàm si puer (quando de
 pertinaciâ partes nihil remittebât)
 vtrius-

vtriusque Diui insignia caperet,
 iunctoque nomine simul IGNA-
 TIVS IRENAEVVS prodiret. Pla-
 cuere conuenta: & mox, gratulan-
 te familiâ, binominis infans salu-
 tatur. At non diu tenuit hæc par-
 tium concordia: nam vt sua cuique
 opinio infederat, ita alterum alte-
 rumve nomen suâ quisque præro-
 gatiuâ iuuabat. Demum rumpun-
 tur vtriusque fœdera: vxor ad in-
 genium reuerfa, puerû numquam,
 nec per se ipsa, nisi IGNATIVM
 appellare: nec vt aliud familia vel-
 let, permittere. Idem in Gaspare
 studium esse in partibus fouendis,
 assiduè suum sibi IRENAEVVM vo-
 care, ac ceteris, ne secus facerent,
 pro imperio edicere. Heris hunc
 in modum pugnantis, ipsa fa-
 milia, vtri se adiungeret, incerta,
 vehementer ambigebat. Iam alter
 in altercando mensis, iam pænè
 tertius abierat, nec spes interim vlla
 dissidij tollendi: cum vsu venit, vt
 per eos fortè dies in consuetudine
 plusculum incalescerent, & porrò
 O 4 litem

litem assiduam pertæsi, vincere
causâ tandē alterutrum optarent.
Igitur erupit aliquando Gaspar, &
ferocior, omittere feminam has ve-
litationes iubet, litemque omnem,
si causæ fideret, ad elingues cunas
sistere: pro utro pronuatiasset in-
fans, is enim uerò vicisse in iure
crederetur. Nondum fari per æta-
tem tunc poterat infans: quippe
quem plus tertium mensem non
attigisse, suprâ docuimus. Accepit
ridiculam conditionem vxor, & in
viri sententiam ituram se, haud
grauatè promittit, si contra se lis
daretur. Accurritur ex compacto
rectâ ad cunas. Ibi Gaspar, filium
fandi rudem, ecquod esse sibi no-
men ipse cupiat, blandè festiueque
percontatur. Has nimirum delicias
facturus pater, superuacuum re-
batur, ab infante responsum ex-
spectare. Cùm, ecce tibi, erigit se
trimestris infantia, & insperatò,
IGNATIUM vocari se velle, diser-
tè respondet. Hic miraculo stupe-
factus hæere pater, sed gaudio ela-

ta gestire mater, & causam ab infante peroratam IGNATIO gratulari. Cederet proinde peruicax maritus, suumque ius ijs permitteret, quos insolentia miraculi defendisset. Gaspar id ostentum non insuper habendum arbitratus, mox ultro in vxoris arbitrium concessit: nec puero solum IGNATII nomen iam indere, sed totum IGNATIO puerum decreuit emancipare.

70. Alterum factum, ac proximo priori pænè geminum, Calaritani obseruarunt. Appetebat dies, quem Pontifex Romanus IGNATIO festum instituerat; iamque adeo eius diei peruigilium suberat, cum ciuitas cœpit in eo tota niti, quæ gaudium, quod ex decretis honoribus capiebat, vberrimè testaretur. Inter cetera conuenit, vt ignes nitrato puluere excitati, utque glandes è tormentis quaquaversum effusæ, urbem festo innoxioque tonitru complerent. Factum. Audiit fragorem crepantium pilarum bimula puella, & continuo

exclamat, *Dies crastinus S. IGNATII natalis erit.* Poterat istud quidem non valdè mirum videri, si suspicio esset, infantem aut edoctam ab aliquo fuisse, aut temerè per seipsam in aliquos de IGNATII colloquentes incidisse: quorum deinde verba (vt blæsa plerumque infantia solet) itidem ipsa conaretur. Nunc satis compertum est, horum omnium nihil fuisse, & IGNATII nomen ad aures puellæ antea numquam vquam accidisse: cum ex loci consuetudine non sanè IGNATIVS ille, sed vulgò BEATIVS ibi appellaretur. Auxit rei admirationem, quòd ibi tum feminae fortè curabant, earum ædium inquilinæ, quibus ea puellæ vox, neque cum incolarum vsu, neq; cum infantis ætate satis congruere visa. Idcirco admiratæ, & an opinione fallerentur, dubiæ, iteratò ex puellâ sciscitantur, ecquid ea postero die dixisset futurû; Excipit intrepidè puella, & verò *Sacra IGNATIANA* dixisse se, perse-

perseuerat. Ita manifestò intellectum est, occultâ vi puellam moueri: & vbi pro cælitibus loquendum sit, *ora infantium ac lactentium* esse diserta posse.

71. NEAPOLI prætereà pridie quàm IGNATIANA fierent, cuius quidam animum piacularibus facris lustrauerat; riteque procuratus, commodùm è templo discesserat, cum in limine domus cognoscit, amissum esse infantem, fratris filium, annos non plus duos natum. Quippe cœperat primùm hac illac perreptare, ac paullatim ex obseruantium oculis abire: mox (vt incauta est omnis infantia) se ipse amittere. Non aduerterat primum alios hæc eius absentia: post verò quàm cœptus est desiderari puer, sollicitum, præter ceteros, hunc, quem dixi, patrum habuit. Is persequitur continuò errantem, incertus quâ sequeretur. Quippe, quòd in vrbe frequentissima solet, metus erat, ne quâ collisus in turbâ obtereretur; aut nusquam agni-

agnitus, à plagiarijs callidè exciperetur. Ita diu multumque peruagatus, minus nihilo profecit. Venit in mentem demique, forū nundinarium petere, vbi in reliquo mercatu, reperiri etiam quæsitus infans posset. Dum eò decurrit, subit animum, magis ab IGNATIO, cuius ipse Natalem religiosè colere iam cœpisset, opem flagitare. Quare de viâ tantisper ad Societatis ædem diuertit: & ibi conceptis verbis, si puerū incolumem reperisset, institit ad gratas IGNATIO gratias habendas, ieiunium vouere. Secundum hæc illicò, nescio quæ vox intus audiri: Macte animo esset; imminere quidem puero periculum graue, sed Superis benè iuuantibus, nihil accepturum damni. Homo plenus spei recedit, & quò vocari se sentiebat, eò loci contentè festinat. Ibi vt celeriter anxieque circumspexit, videt (horrendum dictu!) infantem iacere humi effusum, & carpenti rotam ei supra pectus decurrere, & equi calces

calces capiti brachioque insistere.
 Tantum non exanimatus specta-
 culo, cum clamore ad haud dubium
 cadaver accurrit. Verum ecce tibi
 reperit, quod ei promissum fuerat,
 puerum prorsus incolumem, cum
 leuibus tantum vestigijs periculi
 depulsi: ut frons quidem modice
 icta, brachium autem vix tenuiter
 perstrictum, ostenderent & in quo
 discrimine clientulus IGNATIUS
 fuisset, & quam ope patroni seruatus
 euasisset.

73. Superfedeo singulis hic im-
 morari; ne rerum similibus (tam-
 etsi magnarum) turbam patientiam
 Lectoris obtundam: cum vel
 solus earum numerus admiratio-
 nem sit habiturus. Nam, quod ex
 actis publicis comperimus, ad Cu-
 riam Romanam relata, imbi que
 approbata fuere miracula amplius
 centum quadraginta, quibus IGNA-
 TIUS merita, velut amplissimis testi-
 bus, signabantur. In his, quinque
 & viginti recensentur, qui de peri-
 culosa lethiferaque aegritudine; de-
 cem

cem alij, qui ab insanabili malo conualuere tredecim, suum sibi visum receperunt. Dentium, & capitis, & ventriculi grauissimos dolores ablegarunt, vnde viginti. Cruciatu renum & calculi quatuor: quatuor alij, vel ab hydrope infesto, vel à paralyfi curati. Pleuritidi vnus, vnus tempestati subductus. Sex qui ab inferno hospite palàm agitabantur, in libertatem vindicati. Quinque aut à latente vomica, aut serpente cancri carcinomate liberati. Totidem alij faucium anginâ soluti: totidem deformibus itumis expediti. Vnum podagra dolores, duos comitialis morbus deiecerant: sed malo dispari, par ab IGNATIO medicina. Venenum alius imprudens hauserat, quod implorato hoc Medico incolumis eiecit. Eiusdem ope alius ab amentia ad mentem redijt. Quinque aut brachijs collisis, aut cruribus ruptis debiles, in integrum restituti. Sex, grauibus plagis faucij, persanati. Plus quindecim in febris

duo-

duodecim puerperæ in partu nixu-
 que difficili ad uitæ, acceptâ IGNA-
 TIO suam & sobolis vitam retule-
 re. Quæ tamen tot beneficia, quàm
 paruis officijs plerique fuerint con-
 secuti, operæ pretium sit narrare.
 Nam agris viginti tribus subscri-
 ptum IG NATII nomen; duobus
 & viginti sola etiam imago, colori-
 bus depicta, salutis fuit. Tres alij su-
 pra viginti, verbulo imploratam
 opem continuò sensere: viginti,
 nuncupato in eius honorem vo-
 to; duodetriginta eius aut cinerum
 aut ossium contactu conualuerunt.
 Aliquos ipsa eius vitæ lectio iuuat.
 Quatuor apparentis præsens ad-
 spectus erexit. Postremò agrorum
 plurimi, cum specum, in quo Man-
 resæ coluerat, religiosè inuississent;
 vncti oleo (quod ex eius lampade,
 ibi suspensâ, sumebatur) indidem
 sani valentesque recesserunt.

73. Hæc omnia pluraque talia,
 quæ sciens prætereo, etsi non in
 vulgaribus IG NATII miraculis
 habentur, vnum tamen præter ce-
 tera

tera egregium multi meritò duxerant; quòd eum videbant à DEO principem eius condendæ Religionis datum, cuius talis inter bonos iuxta ac improbos opera esset futura. Nam ei vtique ad rem tanti nominis audendam efficiendamque, parem DEVS animum indidit. Tum deinde, si quis reputet, quantus ille qualisque de profano milite, & quemadmodum euaserit: quo item vinculo, quamque concordia diuersissima Sociorum ingenia iunxerit: quæ postremò perpessus, & quoties periclitatus, supra humanam fidem durarit, atque vicerit: is nihil profectò nisi perpetuum vitæ miraculum clamitabit.

74. Præterea consilium humano maius mirabitur, quisquis leges ab eo nostræ Religionis latas perpenderit: quæ illas, simul tam similes ceterarum Religionum, & quæ item voluit esse tam diuersas. Adhæc prodigij simile fuerit, familiam eius per vniuersum orbem repente videre propagatam; & prouincijs tribus

bus
do
gin
ne
plu
ctâ
M.
fruc
que
duc
app
sim
ring
grat
cala
dere
nafi
uinc
eius
lam
lum
Sed
cun
alijs

bus ac viginti, Collegijs autem domicilijsque trecentis quinquaginta circumscriptam; idque omne factum cogitare annis non amplius sexaginta: nam tot, ab erectâ Societate ad sæcularem annum M. DC. pernumerantur. Iam si fructus bonis arbitris æstimetur, quem auspice DEO & IGNATII ductu, eius posteritas edidit, facile apparebit, rem admiratione dignissimam esse. Sentiunt pridem & ringuntur hæretici, pij probique gratulantur. Ac nisi erubesceret calamus, promptum foret ostendere, Religionem, mores, Gymnasia, templa, cœnobia, vrbes, provincias, regna, nonnullam ab hac eius familiâ opem accepisse: solamque hæresim ac stygem ei bellum & indixisse semper & fecisse. Sed hæc talia me scribere verecundia non sinit: vix permittat ab alijs audire.

P IGNATII

IGNATII *apud alios existimatio.* CAP. X.

75. **C**OROLLARIUM attexam, & quã præclarè de IGNATIO adhuc superstite senserint multi, paucis ostendam. Nam de familiaribus quidem, Franciscus illum Xaverius (vir suis virtutibus per se clarus, & nuper Sanctorum syllabo publicè inscriptus) ita coluit, ut nomen eius autographum in sinu circumferret, ceu alexicon diuinitus arcendis periculis factum. Qui quoties ad eundem ex Indijs litteras erat daturus, in genua se demittere prius consuevit; argumento, quanti apud Franciscum IGNATIVS esset. Porro qui primus est olim inter Socios adlectus, Petrus Faber (vir quem posset etiam IGNATIVS admirari) hic illum sibi alijsque exemplum virtutis & sanctitatis constituebat. Iacobus autem Laines, beatus item Franciscus Borgias, quos IGNATIO successores dedit Societas, multis

multis egregiè testati sunt, quanti suum parentem facerent. Horum alter dicitabat, DEVM in IGNA- TIO ea animi ornamenta cernere, quibus mirificè ipse caperetur; ea- que propter tanta quotidie in eius Socios beneficia profunderet. At- ter, eius visendi colloquendique, Romam contendere, & primis Sa- cris operaturus, in domo Loioleâ facere: solumque IGNATII na- tale venerabundus deosculari ge- stiebat.

76. Externos autem eius admi- ratores, viros multos ac magnos nouimus. In his Pontifices Ma- ximos Paulum III. & IV. Iu- lium III. Marcellum II. cuius & hoc fuit de IGNA TIO iudicium, vt diceret: Maius apud se momen- tum IGNATII auctoritatem ha- bere, quam omnes rationes quæ ab ingenio in contrarium excogi- tarentur. Gregorius deinde XIII. & Pius IV. ac V. ea de IGNA TIO eiusque posteris testimonia reli- quere, quæ (vt denuò fatear) mea

me modestia ruborque ne excr-
bere quidem hinc sinat. Quid po-
stremo Paulus V. quid Gregorius
hoc nomine XV. senserint, mox
infra referemus.

77. Iam in eius laudes etiam
Regum sententiæ consensere: ut
Ferdinandi I. Romanorum: ut
Ioannis III. Lusitanorum. Quo-
rum iste P. Ludouico Consalo sub
annum M. D. LIII. Romam pro-
ficiscenti in mandatis dederat, se-
riò attenteque IGNATIVM con-
sideraret, deque singulis postmo-
dum ad se perscriberet. Quod ille
non segniter exsecutus, Regi de-
inde rescripsit, nullam se neque
diuinarum rerum lectione, neque
quibusuis precibus suis tam arden-
ter ad DEI amorem accendi,
quàm vnus IGNATII diligenti
curiosoque adspectu.

78. Gaspari Quirogæ, amplissi-
mo Cardinali, eidemque Toleta-
no Antistiti, & per totam Hispa-
niam tum Quæsitore, visus eius-
modi vir fuit IGNATIVS, cui ab-
solu-

solutam numeris omnibus perfectionem tribueret, quemque non parcis laudibus, modestum iuxta predicaret ac comem; & patientiam, rerumque mortalium contemptu insignem; tum diuina gloria salutisque humana studiosum, & nullis perturbationibus obnoxium; ut, qui neque latis insolesceret, neque tristibus frangeretur. Gabriel item Cardinalis Palæottus, IGNATIVM Ecclesie lumen appellat, virumque à DEO excitatum, ad Societatem cogendam: quo velut reuiuisceret, noueque sanciretur Rei Christianae disciplina.

79. Ioannem Vegam, Castellæ Præsidentem IGNATIVS ita rapuerat, ut, cum Romæ, in Caroli Cæsaris legatione fungendâ, eo usus familiariter fuisset, ad Societatem postea scripserit, *Beatum sibi videri & Sanctum, & eiusmodi omnino ducem, cuius signa in calo cum Domini ac Francisci trophæis sint constituta.* At Albertus Boiorum Princeps, heros immortalis nominis,

magno sēper affectu erga IGNA-
TIVM ferebatur, scriptisq̄ue ad
eum sepe numero litteris, tamquam
hominem comperit & sanctimonia ve-
nerabatur: ac propter illum, Socie-
tatem in provinciam ciuitatem-
que accepit, grauique aduersus Ca-
lumniam tutelā fortiter defendit.
Quam optimi Principis volunta-
tem, Serenissima liberorum nepo-
tumque posteritas, paribus exem-
plis hodieque prolixè æmulatur.

80. Magnum prætereà eorum
agmen sequitur; qui etsi genere
cum prioribus non sunt confere-
di, eximij tamen nominis, aut san-
ctitatis, non omiserunt de IGNA-
TIO quid sui iudicij esset, ostēdere.
Nā Ioannes Auila, primi nominis
Ecclesiastes, & vir omnino talis, cu-
ius vitam Ludouicus Granatensis
conscribendam sibi virtutis causā
duceret: is, inquam, ita cū IGNA-
TIO se contendebat, vt, (pro eo
quā erat modestus,) *sibi ceu pumi-*
lioni in IGNATIVM gigantem in-
tuenti altissimè diceret suspiciēdum.

81. Ipse

81. Ipse autem Granatensis, testis quantumvis rei idoneus, obstupescere se fatetur, quoties in hoc *virtutum prudentiaque speculum intueatur, quod DEVS cum incredibili mortalium bono, huic orbi temporisq; obiecerit.* Iam nobiles Scriptores, Laurentius Surius in Germaniâ, Ioannes Molanus in Belgicâ, & è Gallis Genebrardus, & inter Anglos Sanderus, mirum est quàm honorificè de IGNATIO scribant. Certè *beatissimum alij virum, & ducem ad Lutheri aciem profligandam creatum; alij hominem diuinum* appellant, & denique eum, *qui consilij sui auctorem impulsoremq; habuerit Deum.*

82. Nec tacuit eundem Italia; quippe quem laudatissimis Thomæ Bozij, Pauli Morgi, Mambriani Rosæ testimonijs ornarit. De quo eodem quid Hispania sentiret, Consalus Iglesias, Alphonsus Villega, Stephanus Garibæus, historici aperuere. Lusitania denique laudatorem dedit Iacobum Pai-

uam, quem eundem & Tridentino Concilio Theologum miserat. Nam hic IGNATIVM variè, nunc *sanctitatis exemplum*, nunc *virum illustrem, admirabilem, orbis huic nostro singulari beneficio concessum* exclamat.

83. Hanc publicam famam non leuiter auxerunt hæretici, aut si quos alios suus in virtutem armauit furor. Qui, quòd IGNATIVM soli omnium pessimè oderunt, nihil aliud proficiunt, quàm vt alij MAGNVM in primis VIRVM, & ipsorum dissimillimum fuisse cogitemus. Officere ipsius nomini grauissimè poterant, si laudassent: nunc argumentum boni est, MALIS DISPLICVISSE.

IGNATIVS *in Sanctos relatus.*

CAP. XI.

84. CETERVM hæc de IGNATII virtutibus miraculisque fama cum plerumque terrarum orbem latè impleset, multorum desideria incendit, vt cuperèt, publi-

publicos ei honores, quos Cælitibus alijs solemus, decerni. Intercessere aliquamdiu nostri, vsque adeò, vt tabulas votiuas, & anathemata, ad eius sepulchrum à multis certatim aggesta, sæpenuerò sustulerint: donec Baronij, magni Cardinalis, suffragio adiuta populi religio, hanc Societatis modestiam expugnauit. Is die quodam, haud sine diuino (quod creditur) nutu, correptam IGNATII imaginem, ipse suis manibus de templi nostri pariete suspendit, populoque venerandam proposuit. Inde alij super alios ad sacros eius cineres ruere, & corporum animorumque opem non vani poscere; multique aucti acceptis beneficijs indidem abscedere. Excitata tunc ardentius eorum, quos memorauimus, desideria non continuerunt sese, quin deniq; ad Clemètem VIII. Pontificem maximum penetrarent, omnium ordinum consensu.

85. Præijt ab Hispanijs Imperatrix Maria, Caroli V. filia. Se-

cutus germanam Philippus II. & hunc III. vterque Hispani Reges. Tum deinde Margarita Hispaniarum Regina; quæ & Ferrariorum coram, & postmodò per litteras primam hanc principemque inire gratiam à Sede Apostolicâ magnis studijs flagitarat. Idem huius Reginae mater, Austriae princeps, ingentis animi ac pietatis heroina: idem Sigismundus III. Poloniae Rex, contentis precibus petiere. Post ubi Clementi successor datus est Paulus V. eadem postulata cum aliorum Principum, tum Henrici quoque Galliarum Regis, fuisse. In idem certamen pro IGNATIO venire clarissima Regna Castellæ & Aragoniæ: in idem Catalauni & Cantabri consenserunt. Nihilo minoribus studijs Toletanus, Hispalensis, Granatensis Antistites exarserunt: & secundum hos, qui Cæsaraugustæ, qui que Barcinone clauum Reipub. tenuerunt, numquam hoc postulaturi, ni IGNATII sanctitatem pro
com-

com
libu
est,
mo
auct
Pau
exce
gnat
est,
lãm
tur.
nan
Rex
ceps
quid
& si
ti, h
bus
omr
labo
bus
set;
rum
fore
bus
qua
pura

comperto habuissent. Quibus ta-
 libus viris id concessum denique
 est, vt IGNATIVS anno millesi-
 mo sexcentesimo nono, BEATVS,
 auctoritate supremâ renuntiaretur.
 Paullum Pontificem Gregorius
 excepit XV. Enimuerò tum pu-
 gnatum votis omnium terrarum
 est, vt etiam inter SANCTOS pa-
 lām adscriptus, coli porrò iubere-
 tur. Eminuit in hoc studio Ferdi-
 nandus Imperator, tum Gallia
 Rex Ludouicus, & Boicæ Prin-
 cept Maximilianus. Quorum illi
 quidem, hanc IGNATII gloriam
 & sibi solatio, & Regnis suis salu-
 ti, hæresibus autem latè grassanti-
 bus exitio futuram esse: iste verò,
 omnis operæ, quam belli nauasset,
 laborumque & periculorum, qui-
 bus suum pro patriâ caput obieci-
 set; denique sumptuum ibi facto-
 rum, locuplerem remunerationem
 fore, prædicabant. Impulsus graui-
 bus momentis Pontifex, post-
 quam, dato negotio, Patres pur-
 purati, ceteraque Curia, rem om-
 nem

236 S. IGN. VITA. LIB. III.
nem penſiculatè examinatum ap-
probarunt, IGNATIVM LOIO-
LAM in SANCTOS publicè retu-
lit, die IV. Idus Martias, anno poſt
partum Virginis M. DC. XXII.
Extat eâ de re luculentum diplo-
ma Urbani VIII. duodetriginta
Cardinalibus ſubſcriptum. Secu-
tus continuo plauſus, non Urbem
magis, quàm terrarum omnium
orbem, ad gratulandam hanc DEO
Cælitibusq̃ue gloriam, excitavit.

L A V S D E O.

I N-